
Декларация на Комитета на министрите относно закрилата на свободата на изразяване и информация и свободата на събиране и сдружаване във връзка с имената на домейни и имената на стрингове в Интернет (Internet domain names and name strings)

Декларация на Комитета на министрите относно закрилата на свободата на изразяване и информация и свободата на събиране и сдружаване във връзка с имената на домейни и имената на стрингове в Интернет (Internet domain names and name strings)

(приета от Комитета на министрите на 21 септември 2011 г. на 1121-та среща на представителите)

1. Свободата на изразяване и правото да се получава и разпространява информация, както и свободата на медиите, която е следствие от тях, са абсолютно задължителни за развитието на истинската демокрация и демократичните процеси. Същото значение има и свободата на събиране и сдружаване. Всички държави членки на Съвета на Европа предприемат мерки за гарантирането на тези свободи за всеки, който живее на тяхна територия в съответствие с чл.10 и чл.11 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ)(ETS No. 5).
2. Интернет предлага значителни възможности за утвърждаване на упражняването и пълното използване на човешките права и свободи. Комитетът на министрите потвърди обществената ценност на Интернет в Препоръка [CM/Rec\(2007\)16](#) относно мерките за насърчаване на обществената ценност на Интернет и прие насоки за необходимите стъпки, които трябва да бъдат предприети, за да се повиши ролята на тази ценност. Специалният докладчик на ООН по въпросите на разширяването и защитата на правото на изразяване и правото на мнение правилно посочи в едно от изявленията си напоследък, че „като действа като катализатор за индивидите по отношение на упражняването на правото им на мнение и изразяване, Интернет също така улеснява осъществяването на цяла гама от други човешки права.“
3. Комуникацията и взаимодействието на гражданите в он-лайн среда и участието им в дейности от обществен интерес може да предизвикат положителна, реална и социална промяна. Когато свободата на изразяване, правото да се получава и разпространява информация и свободата на сдружаване не се утвърждават в мрежата, защитата им извън нея е твърде вероятно да бъде подвредена и демокрацията и върховенството на закона също да бъдат изложени на рискове.
4. Всяко действие на държавата, което ограничава или забранява достъпа до специално Интернет съдържание, е намеса в свободата на изразяване и правото да се получава и разпространява информация. В Европа подобно вмешателство може да бъде оправдано само ако отговаря на изискванията на чл.10 ал.2 от ЕКПЧ и съответните решения на Европейския съд за правата на човека (ЕСПЧ).
5. По-специално, както това е изразено в Принцип 3 от декларацията на Комитета на министрите за свободата на комуникацията в Интернет от 28 май 2003 г., държавите не трябва да упражняват предварителен контрол чрез общо блокиране или филтриране на съдържанието, достъпно в Интернет освен ако тези мерки не са взети въз основа на временно или окончателно решение относно законността му от оправомощените национални органи при пълно спазване на точните условия на чл.10 ал.2 от ЕКПЧ.

Подобни мерки трябва да се отнасят до ясно установено съдържание и трябва да са пропорционални. Всичко това не трябва да пречи на инсталирането на филтри с цел закрилата на непълнолетните, по-конкретно в местата, достъпни за тях, като училища или библиотеки.

6. Комитетът на министрите заяви в Декларацията относно човешките права и върховенството на закона в информационното общество от 13 май 2005 г., че държавите членки трябва да поддържат и да разширяват прилагането на такива правни и практически мерки, които възпрепятстват държавната и частната цензура. В допълнение към казаното Препоръка [CM/Rec\(2008\)6](#) на Комитета на министрите до държавите членки относно мерките за насърчаване на зачитането на свободата на изразяване и информация по отношение на Интернет филтрите включва насоки най-общо във връзка с използването и контролирането на филтрите в Интернет и по-специално във връзка със защитата на децата и младите хора.

7. Изразите, които се съдържат в наименованията на уебсайтовете като имената на домейни и имената на стрингове, не трябва а priori да бъдат изключени от обсега на прилагане на правните норми относно свободата на изразяване и правото да се получава и разпространява информация. Те трябва да се ползват от презумпция в техен интерес. Адресната функция на имената на домейни и имената на стрингове, формите на изразяване, които те представят, както и съдържанието, до което се отнасят, са неразривно свързани. По-точно индивидите или операторите на уебсайтове могат да изберат да използват определено име на домейн или име на стринг, за да обозначат и да опишат съдържание, хоствано на техните уебсайтове, да разпространят дадена гледна точка или да създадат пространства за комуникация, взаимодействие, събиране или сдружаване за различни социални групи или общности.

8. Необходимостта да се осигурят гаранции за свободата на изразяване в правни рамки, отнасящи се до управлението на имена на домейни и имена на стрингове, които идентифицират една страна в адресната система на Интернет, беше потвърдена от конституционните контролни органи в определени държави членки на Съвета на Европа.

9. От друга страна, примери за мерки, които забраняват използването на някои думи и букви в имената на домейни и имената на стрингове, предложени в държави членки на Съвета на Европа, будят тревога. Те биха могли да предизвикат проблеми във връзка с чл.10 и чл.11 ЕКПЧ в собствените им юрисдикции. В трансграничен аспект биха могли да окажат въздействие върху достъпното съдържание на територията на държавите. Подобни примери могат също така да се превърнат в отрицателни по влиянието си прецеденти, които ако бъдат копирани или генерализирани, биха накърнили жизнеспособността на изразяването в Интернет и биха имали разрушителен ефект върху свободата в мрежата.

10. Защитата на свободата на изразяване, на правото да се получава и разпространява информация и на свободата на събиране и сдружаване има значение за процесите на създаване на политика в рамките на ICANN, насочена към разширяване на обхвата на имената на домейни, така че те да включват нови имена на домейни от най-високо ниво, които съдържат общи изрази. В същия контекст държавните и недържавните заинтересовани участници трябва да бъдат особено бдителни по отношение на международноправните гаранции за свободата на изразяване, правото да се получава информация и свободата на събиране и сдружаване и да ги утвърждават до толкова, до колкото те се прилагат за някои общи изрази, които могат да бъдат предложени в бъдеще като имена на домейни от най-високо ниво. Тези съображения би трябвало да ръководят процесите на създаване и на прилагане на политиката в тази област.

11. Въз основа на изложеното Комитетът на министрите:

- декларира подкрепата си за необходимостта държавите членки да признаят нуждата от прилагането на гаранциите за основните права към управлението на имената на домейни;

- обръща специално внимание на риска за упражняването на свободата на изразяване, на правото да се получава и разпространява информация и на свободата на събиране и сдружаване, който може да последва от свръх-регулирането на имената на домейни и имената на стрингове, като форма на намеса, тъй като всяко регулиране трябва да отговаря на условията на чл.10 и чл.11 от ЕКПЧ и съответната практика на ЕСПЧ;
- заявява, че ще предприеме допълнителна работа за разработването на норми с намерението да даде насоки на държавите членки по този въпрос;
- припомня Резолюцията относно управлението на Интернет и основните Интернет ресурси, приета от министрите на държавите, участници в Първата министерска конференция на Съвета на Европа по въпросите на медиите и новите комуникационни услуги, Рейкявик на 28 и 29 май 2009 г. и приканва компетентните органи на Съвета на Европа да работят съвместно със съответните корпорации, агенции и с други юридически лица, които управляват множеството от имена на домейни, за да могат взетите решения да отразяват напълно изискванията на международното право, вкл. и международното право за човешките права.